

درخواست زلنسکی از چین و آمریکا

رئیس جمهور اوکراین با گفتن اینکه هیچ ملتی نمی‌تواند به تنهایی وبدون کمک در جنگی مانند جنگ اوکراین با روسیه دوام بیاورد، از رهبران جهان خواست که به تلاش‌های «نشست جهانی صلح» برای پیشبرد صلح کمک کنند. «ولودیمیر زلنسکی» رئیس جمهور اوکراین، از رهبران جهانی خواست در نشست صلح جهانی شرکت کنند؛ نشستی که قرار است از ۱۵ ژوئن آغاز شود. زلنسکی همچنین مدعی شد روسیه توسط مردانی اداره می‌شود که «قصد دارند آتش کشیدن زندگی‌ها و تفرقه میان مردم را عادی‌سازی کنند و هیچ ملتی نمی‌تواند چنین جنگی را به‌تنهایی وبدون کمک متوقف کند.» زلنسکی فرمانی را امضا کرده است که این کشور را از هرگونه مذاکرات صلح با روسیه تا زمانی که «ولادیمیر پوتین» عهده‌دار سمت ریاست جمهوری این کشور باشد، منع می‌سازد. از سوی دیگر، مسکو تأکید کرده است تا زمانی که اوکراین مناطق تصرف‌شده روسیه را به رسمیت نشناسد، هرگونه مذاکرات صلح با آن بی‌نتیجه خواهد بود. زلنسکی بیان کرد: ما به همکاری با رهبران کشورها ادامه می‌دهیم و از آن‌ها دعوت می‌کنیم که در این نشست شرکت کنند. من از رهبران جهانی که هنوز از تلاش‌های جهانی نشست جهانی صلح دور هستند، از رئیس جمهور «جو بایدن» رهبر آمریکا و از رئیس جمهور «شی جین‌پینگ» رهبر چین این خواسته را دارم. لطفاً رهبری خود را در پیشبرد صلح نشان دهید. صلح واقعی، نه فقط وقفه‌ای در حملات.

حمایت دانمارک از حکم دیوان لاهه

دانمارک اعلام کرد هم‌راستا با حکم اخیر دیوان بین‌المللی دادگستری از رژیم صهیونیستی می‌خواهد عملیات‌های نظامی علیه شهر رفح را پایان دهد. لاس لوکه راسموسسن، وزیر امور خارجه دانمارک در واکنش به حکم روز جمعه دیوان بین‌المللی دادگستری که به رژیم صهیونیستی دستور متوقف ساختن حملات نظامی به رفح در جنوب نوار غزه را داد، اظهار کرد: «من با جدیت بسیار به این حکم نگاه کرده و امیدوارم اسرائیل نیز آن را جدی بگیرد.» او اضافه کرد: «حالا جامعه بین‌المللی این ارزیابی حقوقی را از این وضعیت به عمل آورده در حالی که دانمارک از خیلی وقت پیش همین ارزیابی را داشته و به‌ویژه بر این تأکید کرده که ما باید یک آتش‌بس داشته باشیم نه یک حمله زمینی.» این بیانیه دانمارک بعد از آن مطرح می‌شود که دیوان بین‌المللی دادگستری در حکم خود همچنین از رژیم صهیونیستی خواست گذرگاه مرزی رفح را گشوده و برای بازسازی که به دنبال تحقیقات درباره نسل‌کشی هستند، دسترسی‌های لازم را بدون اخلاف فراهم کند. وزیر امور خارجه دانمارک خاطرنشان کرد: «همه باید به قوانین بین‌المللی احترام بگذارند و دانمارک طبیعتاً انتظار دارد اسرائیل به حکم اخیر پایبند باشد.»

آغاز مذاکره با حماس

اسرائیل رسماً از سرگیری مذاکرات غیرمستقیم با جنبش حماس طی روزهای آینده را اعلام کرد. اسرائیل رسماً اعلام کرده است که طی روزهای آینده مذاکرات غیرمستقیم بین حماس و تل‌آویو از سر گرفته می‌شود. خبرگزاری رویترز به نقل از منابع آگاه گزارش داد این مذاکرات براساس یکسری پیشنهادات جدید از طریق مصر و قطر انجام می‌گیرد. در همین رابطه، وب‌سایت اکسیوس به نقل از یک مقام آمریکایی نوشت: دولت بایدن از اعلام اسرائیل درباره ازسرگیری مذاکرات با حماس غافلگیر شده است.

آلنا کرمپاسکا در یادداشتی که روزنامه نیویورک‌تایمز آن را منتشر کرد، فضای سیاسی اسلواکی را این‌گونه توصیف می‌کند: «فضای سیاسی در ماه‌های اخیر به‌طور کامل متشنج بوده است. از زمان بازگشت فیتسو به قدرت، ائتلافی که او را به قدرت رساند به دنبال اعمال تغییرات گسترده در تلویزیون ملی بوده و آن‌ها همچنین به‌رغم هشدارهای اتحادیه اروپا و اعتراضات مردمی یک گروه مبارزه با فساد را منحل کردند. به نظر می‌رسد با هر انتخابات و هر کارزار انتخاباتی وضعیت بدتر هم می‌شود و به‌جای اینکه سیاست‌ها و موضوعات اختلافی به بحث گذاشته شوند، هر انتخابات برای طرفین به جنگی میان خیر و شر بدل می‌شود. سال گذشته مخالفان فیتسو مدعی بودند که او با بازگشت به قدرت کشور را تسلیم مافیا خواهد کرد و زورانا کاپوتووا، رئیس‌جمهور شکست‌خورده در انتخابات پس از اینکه فیتسو او را عروسک خیمه‌شب‌بازی آمریکا و حامی جوج سوروس معرفی کرد، شکایتی قضایی علیه فیتسو به ثبت رساند.»

به باور شهروندان اسلواکی فضای سیاسی در این کشور چنان مسموم و خطرناک شده بود که آنچه برای فیتسو اتفاق افتاد، قابل پیش‌بینی به نظر می‌رسید. مایکل ونگلار یک معلم ۳۲ساله در این باره گفت: «کاری که سیاستمداران انجام دادند این بود که مقدار زیادی بنزین و آتش را در فضای سیاسی انبار کردند و در نهایت به نظر من در خصوص بروز حادثه‌ای شبیه به ترور نخست‌وزیر، سوال اصلی فقط این بود که چه زمانی چنین انفجاری رخ می‌دهد؟»

بازگشت برای انتقام

یکی از مهم‌ترین سوالاتی که در حال حاضر در جامعه اسلواکی وجود دارد این است که حالا فیتسو که به گفته مقام‌های ارشد دولت خطر مرگ را تقریباً از سر گذرانده، زمانی که بخواهد به قدرت بازگردد چه خواهد کرد؟ یک دیپلمات غربی مستقر در پایتخت اسلواکی به روزنامه فایننشال تایمز گفته است که احتمالاً یکی از اهداف فیتسو تلاش برای انتقام‌گیری از کسانی است که او را مجبور کردند در سال ۲۰۱۸ از قدرت کناره‌گیری کند و در سال ۲۰۲۴ او را در معرض خطر مرگ قرار دادند: «فیتسو که بازگردد احتمالاً برای انتقام به سراغ لیست بلندبالایی از روزنامه‌نگاران، مقام‌های قضایی و فعالان جامعه مدنی خواهد رفت.» در رسانه‌های اسلواکی این گزاره بارها تکرار شده است که او به ویکتور اوربان دوم بدل خواهد شد. ویکتور اوربان نخست‌وزیر مجارستان است که سیاست‌هایی ضدمهاجران، ضداتحادیه اروپا و ضداوکراینی دارد.

با این حال برخی کارشناسان با این استدلال که فیتسو با شعارهای مشابه اوربان در آخرین انتخابات پیروز شد اما در عمل راه و روش او را به‌ویژه در مورد مسدود کردن مسیر اتحادیه اروپا برای کمک به اوکراین یا جلوگیری از پیوستن سوئد به ناتو در پیش نگرفت.

یک دیپلمات ارشد اتحادیه اروپا در باره فیتسو گفته است: «داستان او یک داستان سیاه و سفید نیست. یک فاصله آشکار میان او و اوربان وجود دارد. او به‌خوبی می‌داند که اسلواکی به پول اتحادیه اروپا وابسته است و موقعیت کشورش را با سیاست‌های انتحاری به خطر نخواهد انداخت.»

درباره عامل ترور

از نخستین ساعات پس از اعلام خبر سوءقصد به جان نخست‌وزیر اسلواکی، گمانه‌زنی‌ها درباره انگیزه‌ها و هویت سیاسی عامل ترور آغاز شد. در شبکه‌های اجتماعی، گروهی او را عامل اوکراین می‌خواندند که فیتسو را به دلیل مخالفت با ارسال کمک به اوکراین ترور کرده و گروهی دیگر او را یک پوتینیست متعصب معرفی می‌کردند.

یافته‌های سرویس اطلاعاتی اسلواکی نیز نتنها کمکی به روشن شدن ماجرا نکرده بلکه تئوری‌های توطئه‌ای را که در این خصوص وجود دارد، تقویت کرده است. مقام‌های ارشد این کشور در ابتدا اعلام کردند که عامل ترور احتمالاً «گرت تنها»- اصطلاحی که برای توصیف عاملانی که به تنهایی وبدون همراهی گروه یا بازیگران سیاسی اقدام می‌کنند - بوده است اما روز سه‌شنبه ۲۱ مه، مائوس سوتاج استوک، وزیر کشور اسلواکی اعلام کرد که بررسی‌ها نشان می‌دهد احتمالاً او تنها نبوده و وعده داد که در آینده اطلاعات بیشتری در این خصوص منتشر شود.

براساس اطلاعاتی که دولت اسلواکی منتشر کرده، ضارب نخست‌وزیر این کشور مردی ۷۱ ساله است. نیویورک‌تایمز او را کارگر سابق معدن زغال‌سنگ معرفی کرده که شعر و رمان می‌نوشت و همسایه‌هایش او را فردی «عجیب و همیشه عصبانی» توصیف می‌کنند: «هیچ‌کس در این محله از اینکه فهمید عامل این کار او بوده است، تعجب نکرد. او همیشه عجیب و عصبانی بود.» خبرنگار نیویورک‌تایمز نوشته است که نام ضارب که از سوی مراجع رسمی اعلام نشده ژوراج است. در ادامه این گزارش اشاره شده است که در اواسط دهه ۲۰۱۰ میلادی نمونه‌هایی از مواضع ژوراج در حمایت از روسیه دیده می‌شود اما به گفته تعدادی از آشنایان او، به مرور زمان ژوراج تغییر کرد و از زمان حمله روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲ کاملاً به یک فرد ضدروس تبدیل شد. براساس این گزارش، مدیر یکی از اجتماعاتی که ژوراج برای مدتی طولانی در آن شرکت می‌کرد او را «فردی که علیه همه چیز موضع داشت، توصیف کرده است. یکی از همکاران سابق او به این روزنامه گفته است: «او هیچ‌وقت تبدیل به یکی از اعضای گروه ما نشد. هیچ‌کس او را دوست نداشت.»

مستانه مرگ

بلافاصله پس از این سفر، هیئت اسلواکی عازم مسکو شد و در آنجا با استقبال قابل توجه ولادیمیر پوتین روبه‌رو شدند که مراسم بزرگی برای آن‌ها در تالار سنت جرج کرملین ترتیب داده بود.

الکساندر دولبا، پژوهشگر ارشد مؤسسه سیاست خارجی اسلواکی می‌نویسد: «پس از این دیدار، دولت اسلواکی آشکارا مواضع ضد اوکراینی اتخاذ می‌کرد. فیتسو می‌گفت نیازی نیست ما از اوکراین حمایت کنیم، اوکراین به این حمایت نیاز ندارد و مسائل اوکراین مسئله خود اوکراینی‌هاست.»

این تنها اشتباه کی‌یف در دوره بحران گاز نبود. در روز ۱۶ ژانویه، ایوان گاسپاروویچ رئیس‌جمهور وقت اسلواکی به کی‌یف سفر کرد تا با ویکتور یوشچنکو، رئیس‌جمهور وقت اوکراین دیدار کند. یوشچنکو در ابتدای آن دیدار به گاسپاروویچ وعده داد که «نفت‌وگاز» Naftogaz «بزرگترین شرکت ملی اوکراین در حوزه انرژی قادر خواهد بود روند ارسال گاز به اسلواکی را در مقیاس کوچکت‌ری نسبت به پیش از بحران از سر بگیرد. با این حال، در شرایطی که انتظار می‌رفت اخبار خوبی از این نشست در راه باشد و توافقی حاصل شود، رئیس شرکت «نفت‌وگاز» در اواخر جلسه به دور رئیس‌جمهور اطلاع داد که این شرکت قادر به انجام این کار نیست.

از نگاه اسلواکی، این تحقیر رئیس‌جمهور، در فاصله کوتاهی پس از تحقیر نخست‌وزیر به حساب می‌آمد. به همین دلیل، هر چند پوتین و تیموشنکو پس از مذاکرات در ۲۰ ژانویه برای پایان دادن به بحران گاز به توافق رسیدند اما طعم تلخ تحقیر از سوی اوکراین به یاد اسلواکیایی‌ها باقی ماند و حلقه اصلی قدرت در اسلواکی از جمله رابرت فیتسو همچنان به اوکراینی‌ها بی‌اعتمادند.

بحران در داخل

تنش‌های سیاسی در اسلواکی پس از ترور نخست‌وزیر - هر چند که او زنده است و پزشکان امید زیادی به بازگشت سلامتی‌اش دارند- به اوج خود رسیده است.

توماس تارابا، معاون فیتسو و وزیر محیط زیست اسلواکی یک روز بعد از ترور نخست‌وزیر، جریان اپوزیسیون چپ مرکز‌گرا را متهم کرد و گفت آن‌ها رد خون روی دستانشان دارند.

ائتلاف حاکم نیز به دنبال اقداماتی است که می‌تواند وخامت اوضاع در اسلواکی را تشدید کند. به گزارش الجزیره انگلیسی، در کنفرانس خبری تعدادی از اعضای ائتلاف حاکم در پارلمان پس از ترور نخست‌وزیر اعلام شد که این ائتلاف به دنبال قانون‌گذاری و محدود کردن رسانه‌ها خواهد رفت.

مایکل هورورکی، خبرنگار روزنامه مستقل دنیک-ان در اسلواکی به الجزیره گفته است: «فیتسو یک هفته قبل از سوءقصد کل فعالان در فضای فرهنگی کشور و شبکه‌های ملی را گروهی بی‌خانمان توصیف کرده بود و در توهینی آشکار خبرنگاران را فاحشه خواند.»

باز می‌گردد. سال ۲۰۰۹، زمانی که رابرت فیتسو، نخست‌وزیر اسلواکی بود، در هفتم ژانویه، اختلافات گسترده روسیه و اوکراین بر سر گاز طبیعی شدت گرفت و عبور گاز روسیه از اوکراین برای صادرات به اروپا متوقف شد. این مسئله برای اسلواکی در میانه زمستان سرد آن سال به مثابه یک فاجعه بود.

قطع روند واردات گاز برای اسلواکی گران تمام شد؛ اقتصاد این کشور هر روزی که بدون واردات گاز سپری می‌شد بیش از ۱۰۰ میلیون یورو آسیب می‌دید. فیتسو در آن زمان از ولادیمیر پوتین، نخست‌وزیر وقت روسیه و یولیا تیموشنکو، نخست‌وزیر وقت اوکراین در خواست کرد تا روند ارسال گاز به اسلواکی از سر گرفته‌شود.

صبح روز ۱۴ ژانویه ۲۰۰۹، هیتی از اسلواکی به رهبری فیتسو عازم کی‌یف شد تا با مقام‌های ارشد دولت اوکراین دیدار کند. پولیتیکو درباره این دیدار می‌نویسد: «اوکراینی‌ها کاری کردند که هیئت اسلواکی منتظر بمانند؛ منتظر بمانند و باز هم منتظر بمانند.»

پس از گذشت حدود ۳ ساعت از رسیدن هیئت اسلواکی، سرانجام آن‌ها به داخل جلسه‌ای برده شدند که در کمال تعجب تعدادی از خبرنگاران و همچنین دوربین رسانه‌ها در آنجا حضور داشتند و درست مقابل دوربین‌ها، تیموشنکو نزدیک به ۲۰ دقیقه را به سرزنش فیتسو پرداخت که چرا در ماجرای اختلاف گازی جانب روسیه را گرفته است.

یک مقام اسلواکی می‌گوید: «این یک وضعیت کاملاً عجیب و غیرمنتظره بود. فیتسو از شدت خشم قرمز شده بود. تعبیر افetzاح برای این دیدار کاملاً درست است. فیتسو تحقیر شد.»

